

Fugleatlas

vanlige arter i nærmiljøet

NATURFAGSENTERET
NASJONALT SENTER FOR NATURFAG I OPPLÆRINGA

KJØTTMEIS

Lengde: ca. 15 cm

Antall egg/unger: 8–13

Kjennetegn: Gult bryst med kraftig svart stripe på midten. Svart hode med hvite kinn.

Lyd: Vårsang; *tu-ti-tu-ti* eller *titi-tu-titi-tu*

Levested: Finnes over hele landet, helt opp til skoggrensa, både sommer og vinter. Vår vanligste vinterfugl. Besøker ofte fuglebrettet og er lett å få til å legge egg i fuglekasser.

Næring: Frø og bær om vinteren, insekter og larver om sommeren.

Ti meisearter hekker i Norge

BOKFINK

Lengde: ca. 16 cm

Antall egg/unger: 4–5

Kjennetegn: To hvite bånd på vingene. Hannen: blågrå på hodet og rustrødt bryst. Hunnen: gråbrun.

Lyd: *fru-fru-fru-frrr Borkrevink*

Levested: Trives i all slags skog over hele landet. En av de vanligste fuglene våre om sommeren. Trekkfugl, drar til De britiske øyer og Vest-Europa, men noen få overvintrer.

Næring: Frø, bær, knopper og insekter.

16 finkearter hekker i Norge

LINERLE

Lengde: ca. 19 cm

Antall egg/unger: 5–6

Kjennetegn: Svart på hode og bryst, hvite kinn, hvit buk og lang mørk stjert. Hunnen er noe lysere i fargen.

Lyd: *sivit-sivit + kvitrende sang*

Levested: Liker seg ved bekker og vann, finnes over hele landet. Er ofte å se nær hus og i hager. Svært tillitsfull. Trekkfugl, drar til Sør-Europa og Nord-Afrika.

Næring: Insekter, men kan også spise brødsmler på fuglebrettet.

Tre erlearter hekker i Norge

SKJÆRE

Lengde: ca. 50 cm

Antall egg/unger: 6–8

Kjennetegn: Hvit og svart med lang stjert. Den svarte delen kan glinse i ulike farger blått, grønt og rødt.

Lyd: Kan bråke med høye, skurrende lyder. Lokkelyden er *sjakk...sjakk*.

Levested: Finnes overalt hvor det bor folk, og treffes aldri på langt ut i marka. Sitter ofte i toppen av et tre eller på hustak. Bygger store kvistreir i trær. Er i landet hele året.

Næring: Alteter, f.eks. frø, bær, kjøtt, fisk, avfall, åtsler osv.

Åtte kråkefuglarter hekker i Norge

STÆR

Lengde: ca. 22 cm

Antall egg/unger: 5–7

Kjennetegn: Glinsende svart med lyse flekker. Gult nebb.

Lyd: Meget varierende sang. Hermer etter andre fugler.

Levested: Vanlig i lavlandet over hele landet. Helst i kulturlandskap. Trekker til De britiske øyer og Nordsjøkysten mot Frankrike. Kommer tilbake i februar/mars. Kan overvintrer langs Norges vestkyst. Hekker villig i fuglekasser.

Næring: Insekter, meitemark, korn, frø og bær.

En stærart hekker i Norge

GRÅTROST

Lengde: ca. 26 cm

Antall egg/unger: 5–6

Kjennetegn: Grått hode. Brun overside. Gulbrunt bryst med mørke flekker. Svart stjert.

Lyd: Gnissende sammensurium av toner.

Levested: Finnes i all slags skog over hele landet. I år med mye bær kan mange overvintrer. Men de fleste trekker til De britiske øyer, Belgia, Frankrike og Spania.

Næring: Bær, insekter og meitemark

Seks trostearter hekker i Norge

KATTUGLE

Lengde: ca. 40 cm

Antall egg/unger: 2–6 **Kjennetegn:**

Rødbrun eller gulgrå med svarte flekker. Svartbrune øyne, stort hode.

Lyd: Først *hoo*, etterfulgt av *kokk-ho-o-o-o-o-o-o* etter ca. 5 sek.

Levested: Finnes mest i lavlandet i Sør-Norge. Trives best i gammel løvskog. Er bare aktiv om natten og høres ofte da. Går i skjul i et høyt tre om dagen.

Næring: Mest smånagere, men spiser også noen småfugler.

Ti uglearter hekker i Norge.

FLAGGSPETT

Lengde: ca. 26 cm

Antall egg/unger: 4–8

Kjennetegn: To store, hvite skulderflekker. Svart rygg, hvitt bryst. Rødfarget under stjerten. Kraftige nebb.

Lyd: *kykk* eller *kikk*. Hurtig hakking (tromming) kan høres

Levested: Finnes i blandingskog over hele landet, men fåtallig på Vestlandet og i Nord-Norge. Hakker ut dype hull i trærne hvor den legger sine egg.

Næring: Insekter, larver og maur som de hakker ut fra råtne trær.

Åtte hakkespettarter hekker i Norge.

TJELD

Lengde: ca. 44 cm

Antall egg/unger: 3–4 **Kjennetegn:**

Hode, bryst og rygg er svart. Hvit buk. Langt og oransjerødt nebb.

Lyd: *Til byyyyyyn, til byyyyyyn*

Levested: Svært vanlig fugl langs hele norskekysten. Finnes også langs større elver og vann i innlandet. Trekkfugl som overvintrer langs kysten av Øst-England, kysten av Belgia og Nederland (Vadehavet).

Næring: Muslinger, snegler, krepsdyr og meitemark.

27 vadefugler hekker i Norge

STOKKAND

Lengde: ca. 57 cm

Antall egg/unger: 8–10

Kjennetegn: Blått vingespeil på siden, gult nebb. Hannen; grønt hode, hvit halsring. brunt bryst. Hunnen; brunspraglete.

Lyd: *Kvææk*

Levested: Finnes ved vann og våtmark over hele landet bortsett fra i fjellet. De fleste overvintrer og samles langs kysten og ellers hvor det er åpent vann. Er lite redd, og folk pleier å mate den med grovt brød.

Næring: Insekter, snegler, vannplanter og gress.

16 andearter hekker i Norge.

FISKEMÅKE

Lengde: ca. 44 cm.

Antall egg/unger: 2-3

Kjennetegn: Blågrå overside og vinger. Vingspissen er svarte med hvite flekker ytterst. Gulgrønt nebb og bein. Ellers helt hvit.

Lyd: *ke ke ke kliih-a...kliih-a...kej-a kej-a kej-a kej-a kej-a ke ke*

Levested: Finnes over hele landet i tilknytning til vann, elver og våtmark. Trekker til Danmark og De britiske øyer, men noen få overvintrer.

Næring: Insekter, småfisk, snegler, meitemark og avfall.

Syv måkearter hekker i Norge.

HAVØRN

Lengde: ca. 100 cm

Antall egg/unger: 2–3

Kjennetegn: Gamle fugler er lys brune med hvit stjert. Unge fugler er mørk brune med mørk stjert.

Lyd: *kli kli kli* eller *klekk klekk*

Levested: Finnes langs hele norskekysten, sjelden på Sørlandskysten, vanlig fra Vestlandet og nordover. En kan også møte på havørnen i innlandet.

Næring: Fisk, småfugl, åtsler.

To ørnearter hekker i Norge. (Fiskeørn tilhører en annen familie)